

ผลของโปรแกรมการแนะแนวที่มีต่อความรู้และเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนวของครูใน สถานศึกษาขนาดเล็กจังหวัดนครปฐม

The Effect of Guidance Program to the Knowledge and Attitude Towards Operating Guidance of Small School Teachers in Nakhon Pathom Province

นพวรรณ คณิงชัยสกุล¹ นววิษ นวชีวินมัย² กรกฏา นักคิม¹ ปวีณา ยอดสิน¹ และเจษฎา บุญมาโฮม^{2*}

¹คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และ ²คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

*krutonpsy@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความรู้และเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนวก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการแนะแนว และ 2) เปรียบเทียบความรู้และเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนวหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการแนะแนวกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 กลุ่มตัวอย่างคือครูโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 4 จังหวัดนครปฐม จำนวน 12 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยโปรแกรมการแนะแนว แบบวัดความรู้การปฏิบัติงานแนะแนว และแบบวัดเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนว ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที่ผลการวิจัยพบว่า 1) ความรู้และเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนวของครูที่เข้าร่วมโปรแกรมการแนะแนวสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ความรู้และเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนวของครูที่เข้าร่วมโปรแกรมการแนะแนวของครูที่เข้าร่วมโปรแกรมการแนะแนวสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: โปรแกรมการแนะแนว การปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษา สถานศึกษาขนาดเล็ก

Abstract

The purposes of this research were 1) compare the knowledge and attitude towards operating guidance in school of teachers, before and after participating in the guidance program and 2) compare the knowledge and attitude towards operating guidance in school of teachers that participate in guidance program with the set criterion at 80%. The sample of research were 12 teachers who work for Thairathwittaya 4 in Nakhon Pathom province. derived by multi-stage random sampling. Instruments used to collect data were guidance program the knowledge test towards operating guidance in school and the attitude test towards operating guidance in school by the researcher. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation and t-test. The results found that: 1) knowledge and attitude toward operating guidance in school after learning by using the guidance program was higher than that of before with a statistical significance at .05. and 2) Teachers' knowledge and attitude toward operating guidance in school was higher than the set criterion at 80 %.

Keywords: guidance program, towards operating guidance, small school

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมพ.ศ. 2545 หมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษามาตรา 22 ได้กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักความเสมอภาค มีหลักการว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดโดยถือว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ดังนั้น กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ และมาตรา 24 ได้กำหนดไว้ว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้นั้นให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน ใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง และต้องจัดการเรียนการสอนให้ผสมสาระความรู้ต่างๆ ได้สัดส่วนอย่างสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา จากหลักการดังกล่าวสถานศึกษาจึงนำแนวคิดนี้สู่กระบวนการปฏิบัติเพื่อพัฒนาระบบการศึกษาของชาติ

อย่างไรก็ตาม ปัญหาสำคัญประการหนึ่งของระบบการศึกษาไทย คือ การขาดกระบวนการเรียนรู้ที่ดี เป็นเหตุให้เกิดผลเสียหลายประการ เช่น ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ไม่เป็น ปฏิบัติไม่ได้ และไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมได้ ส่งผลให้การเรียนรู้ไม่มีประสิทธิภาพ ผู้เรียนไม่สามารถเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ทั้งนี้ สมพงษ์ จิตระดับ (2560) ได้นำเสนอข้อมูลภาวะการณ์ของเด็กและเยาวชนไทยว่ามีปัจจัยเสี่ยงหลายประการซึ่งยากต่อการดูแลโดยเฉพาะปัญหาผู้เรียนระดับประถมศึกษาที่มีพฤติกรรมเกี่ยวกับยาเสพติด การตั้งครุฑ เรียนรู้ด้านลบจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้รวดเร็ว ขาดวินัยอย่างรุนแรง เรียนรู้อย่างไม่มีความสุข เป็นต้น สภาพปัญหาดังกล่าวบุคคลสำคัญผู้ปฏิบัติหน้าที่ดูแลช่วยเหลือผู้เรียนคือ ครู การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. 2552 - 2561 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2555) จึงเน้นการเปลี่ยนแปลงการศึกษาด้วยการพัฒนาครู เพราะเชื่อว่าครูคือผู้บ่มเพาะความรู้และความเป็นมนุษย์แก่ผู้เรียน

การปฏิบัติหน้าที่ครูนั้นหัวใจสำคัญคือการจัดการเรียนรู้แต่หน้าที่อีกประการหนึ่งที่ครูต้องให้ความสำคัญคือการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน เพราะพฤติกรรมผู้เรียนส่งผลต่อปัญหาต่างๆ อย่างมีความสัมพันธ์กัน การแนะแนวจึงเป็นศาสตร์หนึ่งที่จะช่วยให้ครูปฏิบัติหน้าที่ดูแลผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการแนะแนวเป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลรู้จักเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อมสามารถตัดสินใจได้อย่างชาญฉลาด ปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับแนวคิดของชาร์มาและชาร์มา (Sharma & Sharma, 2004) และกิบบสันและมิตเชลล์ (Gibson & Mitchell, 2008) ที่อธิบายว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักตนเองอย่างแท้จริงทั้งด้านการศึกษา อาชีพ และส่วนตัวสังคม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวในสถานศึกษาและการดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และแนวคิดของนพวรรณ คณิงชัยสกุล (2557) ที่อธิบายว่าการแนะแนวนั้นมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพของบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนที่เป็นผลผลิตทางการศึกษาให้สามารถรู้จักและเข้าใจตนเองอย่างถูกต้อง รู้ถึงความสามารถของตนเอง รู้จักปรับตัวได้อย่างเหมาะสม และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ส่งผลให้การจัดการศึกษาในสถานศึกษานั้นสามารถดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

แต่จากสภาพการณ์จริงการแนะแนวนั้นดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพในสถานศึกษาขนาดใหญ่เพราะมีปัจจัยเกื้อหนุนหลายประการ โดยเฉพาะการมีครูแนะแนวซึ่งมีความรู้และทักษะการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน แต่สถานศึกษาขนาดเล็กกลับประสบปัญหาการดำเนินการแนะแนวอย่างรุนแรง เพราะไม่มีปัจจัยเกื้อหนุนการดำเนินงานแนะแนวแต่สภาพของผู้เรียนส่วนใหญ่มีปัญหาและต้องการได้รับการจัดบริการแนะแนวอย่างยิ่ง ครูในสถานศึกษาขนาดเล็กทุกคนจึงต้องร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ที่แนะแนวอย่างจริงจังเพื่อช่วยเหลือผู้เรียน อย่างไรก็ตาม จากการรายงานผลการดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาจังหวัดนครปฐมพบว่า สถานศึกษาขนาดเล็กมีปัญหาการดำเนินการแนะแนวหลายประการแต่ปัญหาสำคัญคือไม่มีครูแนะแนวโดยตรง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมเขต 1 และเขต 2 ได้ ดำเนินการการพัฒนาและแก้ปัญหา ดังกล่าวได้ดำเนินการมาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง แต่แนวทางแก้ปัญหาสำคัญคือการพัฒนาครูทุกคนให้มีความรู้และเจตคติ ที่ดีต่อการปฏิบัติแนะแนวในสถานศึกษา เพราะประเด็นดังกล่าวเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของการแนะแนวใน สถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ มูชาโด (Muchado, 2003) ที่ได้ศึกษาวิจัยพบว่าแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครู แนะแนวที่ดีคือการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติด้านจิตวิทยาการแนะแนว

โปรแกรมการแนะแนวเป็นเครื่องมือพัฒนาบุคคลที่มีลักษณะการบูรณาการองค์ความรู้และประสบการณ์ผ่าน กระบวนการจิตวิทยาและการแนะแนวกลุ่มมีความสำคัญต่อการพัฒนามนุษย์ในยุคปัจจุบัน เพราะ โปรแกรมการแนะแนวหรือ กิจกรรมแนะแนวกลุ่มนั้นมีวัตถุประสงค์สำคัญคือ การเสริมสร้างความรู้สึที่ดี ตระหนักรู้คุณค่าของตนเองและผู้อื่น พัฒนา ความรู้และทักษะต่าง ๆ เพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางสร้างสรรค์ (สมร ทองดีและปราณี รามสุต, 2555) นั่นก็คือ โปรแกรมการแนะแนวสามารถพัฒนาความรู้และเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนวของครูในสถานศึกษาได้ สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของวิไลวรรณ วิภาจักษณกุล (2531) ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวพลวัตครูกลุ่ม ตัวอย่างมีความสามารถด้านการแนะแนวสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการวิจัยของ สุวิศา คำผิว (2553) ที่พบว่าภายหลังจากใช้ชุดการอบรมด้วยกิจกรรมแนะแนวครูกลุ่มตัวอย่างมีความรู้และทักษะการให้ คำปรึกษาสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากแนวคิดข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาความรู้และเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนวของครูในสถานศึกษา ขนาดเล็กด้วยโปรแกรมการแนะแนว เพื่อเป็นการแก้ปัญหาและพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในสถานศึกษาขนาดเล็กของ จังหวัดนครปฐม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เปรียบเทียบความรู้และเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนวก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการแนะแนว
2. เปรียบเทียบความรู้และเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนวหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการแนะแนวกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ร้อยละ 80

สมมติฐานการวิจัย

1. ความรู้และเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนวหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการแนะแนวสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม
2. ความรู้และเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนวหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการแนะแนวสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือครูผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐมเขต 1 และ เขต 2 จังหวัดนครปฐม จำนวน 103 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐมเขต 2 ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยสุ่มสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม จาก 2 เขตพื้นที่การศึกษา ผลการสุ่มได้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 จากนั้นสุ่มอำเภอจาก 4

อำเภอ ผลการสัมฤทธิ์อำเภอบางเลน สุ่มโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอบางเลนจำนวน 21 โรงเรียน ผลการสัมฤทธิ์โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 4 ซึ่งมีครูจำนวน 12 คน

3. ตัวแปร

ตัวแปรต้น คือ โปรแกรมการแนะแนว

ตัวแปรตาม คือ ความรู้และเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนว

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลา 4 วัน จำนวน 28 ชั่วโมง โดยดำเนินการวันที่ 18, 19, 25, 26 มีนาคม 2560

นิยามศัพท์

โปรแกรมการแนะแนว หมายถึง ชุดกิจกรรมการแนะแนวกลุ่มเชิงบูรณาการองค์ความรู้ที่ผู้สร้างขึ้นเพื่อพัฒนาความรู้และเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนวของครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก ประกอบด้วยแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวและสื่อการเรียนรู้ จำนวน 7 หน่วยกิจกรรมคือ 1) ธรรมชาติของมนุษย์ 2) จิตวิทยาเด็กวัยเรียน 3) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการแนะแนวและการให้คำปรึกษา 4) การจัดบริการแนะแนวในสถานศึกษา 5) การรู้จักผู้เรียน 6) ทักษะการให้คำปรึกษา และ 7) ระบบดูแลช่วยเหลือ

ความรู้การปฏิบัติงานแนะแนว หมายถึง ความรู้ และความเข้าใจที่จำเป็นต่อการปฏิบัติการแนะแนวในสถานศึกษา โดยสาระความรู้ประกอบด้วยมโนทัศน์การแนะแนวและการให้คำปรึกษา ธรรมชาติของมนุษย์ จิตวิทยาเด็กวัยเรียน และระบบดูแลช่วยเหลือ ซึ่งได้มาจากคะแนนการทดสอบก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมแนะแนวด้วยแบบวัดการปฏิบัติงานแนะแนว

เจตคติการปฏิบัติงานแนะแนว หมายถึง ความคิด ความรู้สึกชอบพอต่อการปฏิบัติงานแนะแนวสถานศึกษา ซึ่งได้มาจากคะแนนแบบวัดเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนว

เกณฑ์ที่กำหนด หมายถึง ระดับที่กำหนดเพื่อใช้ประเมินผลความรู้และเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนว โดยกำหนดไว้ที่ร้อยละ 80

สถานศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนในความรับผิดชอบน้อยกว่า 120 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. โปรแกรมการแนะแนว เป็นเครื่องมือทางจิตวิทยาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อพัฒนาความรู้และเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาขนาดเล็ก ประกอบด้วยแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวและสื่อการเรียนรู้ จำนวน 7 หน่วยกิจกรรมคือ 1) ธรรมชาติของมนุษย์ 2) จิตวิทยาเด็กวัยเรียน 3) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการแนะแนวและการให้คำปรึกษา 4) การจัดบริการแนะแนวในสถานศึกษา 5) การรู้จักผู้เรียน 6) ทักษะการให้คำปรึกษา และ 7) ระบบดูแลช่วยเหลือ ดำเนินการหน่วยละ 4 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 28 ชั่วโมง ดำเนินการสร้างและพัฒนาโปรแกรมการแนะแนวด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างบุคคล 3 ฝ่าย คือ นักวิชาการ ครูผู้ปฏิบัติงานแนะแนว และผู้บริหารหน่วยงาน ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังกล่าวด้วยการสนทนากลุ่มสรุปแนวคิดจากผู้เชี่ยวชาญ และทดลองใช้แล้วปรับปรุงแล้ว 1 วนรอบ

2. แบบวัดความรู้การปฏิบัติงานแนะแนว เป็นแบบทดสอบความรู้แบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก กำหนดโครงสร้างของแบบวัดความรู้ตามหน่วยของโปรแกรมการแนะแนวจำนวน 7 หน่วย หน่วยละ 10 ข้อ รวมทั้งสิ้น 70 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความตรงตามเนื้อหาด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่ได้จากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน

โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง .67 – 1.00 แบบทดสอบมีค่าความยากง่ายเท่ากับ .42 -.79 ค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ .32 - .71 และค่าความเชื่อมั่น KR₂₀ เท่ากับ .83

3. แบบวัดเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนว เป็นแบบวัดเจตคติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 40 ข้อ เพื่อวัดและประเมินเจตคติของครูกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการปฏิบัติงานแนะแนว โดยใช้เทคนิคการวัดเจตคติของลิเคิร์ต (Likert) มีความตรงตามเนื้อหาด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่ได้จากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง .67 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .85

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที

สรุปผลการวิจัย

1. การเปรียบเทียบความรู้การปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาของครูกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมการแนะแนวปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบความรู้การปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาของครูกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมการแนะแนวด้วยสถิติทดสอบที

การเรียนรู้	n	\bar{X}	S	\bar{d}	$S_{\bar{d}}$	t
ก่อนการเรียนรู้	12	26.17	2.79	36.16	.76	47.76*
หลังการเรียนรู้	12	62.33	2.70			

* $p < .05$

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ครูกลุ่มตัวอย่างมีความรู้การปฏิบัติงานแนะแนวในสถานก่อนเข้าร่วมโปรแกรมการแนะแนวเท่ากับ 26.17 คะแนน และหลังการเข้าร่วมเท่ากับ 62.33 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบกับสถิติทดสอบที (t-test dependent samples) พบว่า ครูกลุ่มตัวอย่างมีความรู้การปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมการแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การเปรียบเทียบความรู้การปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาของครูกลุ่มตัวอย่างหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการแนะแนวกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความรู้การปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาของครูกลุ่มตัวอย่างหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการแนะแนวกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 ด้วยสถิติทดสอบที (เกณฑ์ร้อยละ 80 = 56 คะแนน)

การเรียนรู้	n	\bar{X}	S	t
หลังการเรียนรู้	12	62.33	2.70	8.10*

* $p < .05$

จากตารางที่ 2 แสดงว่า เมื่อเปรียบเทียบด้วยสถิติทดสอบที (one sample t - test) พบว่า ความรู้การปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาของครูกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการการแนะแนวสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบความรู้การปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาของครูกลุ่มตัวอย่างหลังการเข้าร่วมโครงการการแนะแนวเป็นรายบุคคลกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม (56 คะแนน จากคะแนนเต็ม 70 คะแนน) พบว่า ครูกลุ่มตัวอย่างผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็มทั้ง 12 คน คิดเป็นร้อยละ 100

3. การเปรียบเทียบเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาของครูกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการการแนะแนวปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาของครูกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการการแนะแนวด้วยสถิติทดสอบที

การเรียนรู้	n	\bar{X}	S	\bar{d}	$S_{\bar{d}}$	t
ก่อนการเรียนรู้	12	23.17	1.52	11.83	.77	15.42*
หลังการเรียนรู้	12	35.06	1.41			

* $p < .05$

จากตารางที่ 3 แสดงว่า ครูกลุ่มตัวอย่างมีเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาก่อนการเข้าร่วมโครงการการแนะแนวเท่ากับ 23.17 คะแนน และหลังการเข้าร่วมเท่ากับ 35.06 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบด้วยสถิติทดสอบที (t-test dependent samples) พบว่า ครูกลุ่มตัวอย่างมีเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมโครงการการแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การเปรียบเทียบเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาของครูกลุ่มตัวอย่างหลังการเข้าร่วมโครงการการแนะแนวกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 ปรากฏดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาของครูกลุ่มตัวอย่างหลังการเข้าร่วมโครงการการแนะแนวกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 ด้วยสถิติทดสอบที (เกณฑ์ร้อยละ 80 = 32 คะแนน)

การเรียนรู้	n	\bar{X}	S	t
หลังการเรียนรู้	12	35.06	1.41	7.34*

* $p < .05$

จากตารางที่ 4 แสดงว่า เมื่อเปรียบเทียบด้วยสถิติทดสอบที (one sample t - test) พบว่า เจตคติการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาของครูกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการการแนะแนวสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาของครูกลุ่มตัวอย่างหลังการเข้าร่วมโครงการการแนะแนวเป็นรายบุคคลกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม (32 คะแนน จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน) พบว่า ครูกลุ่มตัวอย่างผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็มทั้ง 12 คน คิดเป็นร้อยละ 100

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่าโปรแกรมการแนะแนวสามารถพัฒนาความรู้และเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาให้สูงขึ้นได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยนำเสนอได้ดังนี้

ผลการเปรียบเทียบความก้าวหน้าของความรู้และเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนวด้วยการเข้าร่วมโปรแกรมการแนะแนวเรียนพบว่า ภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการแนะแนวครูกลุ่มตัวอย่างมีความรู้และเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนวสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมการแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของเพชรสุดา เพชรใส (2547) ได้พัฒนาโปรแกรมการพัฒนาสมรรถภาพการให้คำปรึกษาสำหรับครูมัธยมศึกษาที่ไม่มีวุฒิการแนะแนว ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมครูกลุ่มตัวอย่างมีสมรรถภาพการให้คำปรึกษาสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของยุพาศรี ไพรวรรณ (2552) ที่ได้พัฒนาหลักสูตรสำหรับฝึกอบรมครูที่ไม่มีวุฒิแนะแนว ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการอบรมครูกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ด้านการแนะแนวสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 80 สอดคล้องกับงานวิจัยของสุวิศา คำผิว (2553) ที่ได้ใช้ชุดการแนะแนวพัฒนาความรู้และทักษะการให้คำปรึกษาสำหรับครูที่ศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวครูกลุ่มตัวอย่างมีความรู้และทักษะการให้คำปรึกษาสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของเจษฎา บุญมาโฮม (2557) ที่ใช้แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวร่วมกับหนังสือเสริมประสบการณ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนวิชาจิตวิทยาการแนะแนวและการให้คำปรึกษากับนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการจัดกิจกรรมแนะแนวร่วมกับหนังสือเสริมประสบการณ์นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนวิชาจิตวิทยาการแนะแนวและการให้คำปรึกษาสูงกว่าก่อนเรียนและสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทั้งนี้ผู้วิจัยอภิปรายสนับสนุนเพิ่มเติมได้ว่า โปรแกรมการแนะแนวเป็นเครื่องมือที่มีลักษณะกระบวนการทางจิตวิทยาที่มีประสิทธิภาพสามารถพัฒนาการเรียนรู้และคุณลักษณะทางพฤติกรรมของบุคคลได้ เพราะโปรแกรมการแนะแนวเป็นการจัดมวลประสบการณ์ให้ผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้บนฐานความคิด อารมณ์ และความรู้สึกเพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างเป็นระบบ ดังที่เฟอร์เบิร์ต กริฟฟิธ และฟอร์เรสท์ (Ferbert, Griffith & Forrest, 2005) ที่ได้นำเสนอว่าการจัดกิจกรรมแนะแนวเป็นการบูรณาการมวลประสบการณ์ 2 ส่วนสำคัญคือ จิตวิทยาแนะแนวและการให้คำปรึกษาร่วมกับการสอน ดังนั้นกิจกรรมแนะแนวจึงมีประสิทธิภาพสามารถเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้และพฤติกรรมของบุคคลได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ โปรแกรมการแนะแนวครั้งนี้พัฒนาขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ โดยดำเนินการสร้างและพัฒนาโปรแกรมการแนะแนวด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างบุคคล 3 ฝ่าย คือ นักวิชาการ ครูผู้ปฏิบัติงานแนะแนว และผู้บริหารหน่วยงาน ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังกล่าวด้วยการสนทนากลุ่มสรุปแนวคิดจากผู้เชี่ยวชาญ และทดลองใช้แล้วปรับปรุงแล้ว 1 วงรอบ จึงทำให้ความรู้และเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนวของครูกลุ่มตัวอย่างสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมและสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 โปรแกรมการแนะแนวที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีประสิทธิภาพสามารถพัฒนาความรู้และเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนวของกลุ่มตัวอย่างได้เป็นอย่างดีจึงควรขยายผลการนำไปใช้กับสถานศึกษาขนาดเล็กอื่นๆ ในจังหวัดนครปฐมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพผู้เรียนต่อไป

1.2 ครูกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าควรเพิ่มช่วงเวลาการจัดกิจกรรมหน่วยทักษะการให้คำปรึกษา ดังนั้น การนำผลการวิจัยไปใช้จึงควรเพิ่มเติมเนื้อหา กิจกรรม และช่วงเวลาของหน่วยทักษะการให้คำปรึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการติดตามผลภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการแนะแนวเพื่อตรวจสอบความคงทน (retention) ว่า ครูกลุ่มตัวอย่างมีความรู้และเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนวเปลี่ยนแปลงหรือไม่ภายหลังระยะเวลา 3 เดือนหรือ 6 เดือน

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยหรือสาเหตุที่ส่งผลต่อความรู้และเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนว เพื่อใช้ข้อมูลปรับปรุงโปรแกรมการแนะแนวให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- เจษฎา บุญมาโฮม. (2557). รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนวิชาจิตวิทยา การแนะแนวและการให้คำปรึกษาของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตด้วยหนังสือเสริมประสบการณ์. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- นพวรรณ คณิตชัยสกุล. (2557). เอกสารประกอบการสอนรายวิชาหลักการแนะแนว. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา และการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เพชรสุดา เพชรใส. (2547). การศึกษาและพัฒนาสมรรถภาพในการให้คำปรึกษาสำหรับครูแนะแนว. ปริญญาโท การศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ยุพาศรี ไพรวรรณ. (2552). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการสอนกิจกรรมแนะแนว. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สมพงษ์ จิตระดับ. (2560). “เด็กไทยวันนี้” มติชนออนไลน์. 6 มกราคม 2560. www.matichon.co.th/news/418603
- สมร ทองดี และปรานี รามสุด. (2555). “แนวคิดในการพัฒนากิจกรรมแนะแนวหน่วยที่ 9” ในประมวลสาระชุดวิชาการ พัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2555). กระบวนการสร้างความเป็นพลเมือง: กรณีตัวอย่างบ้านกาญจนาภิเษก. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สุวิστα คำผิว. (2553). ผลของชุดฝึกอบรมพัฒนาความรู้และทักษะการให้คำปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Ferbert, S. E., Griffith, D. A. & Forrest, D. B. (2005). *Developmental Classroom Guidance Activities*. South Carolina: Youth Light Inc.
- Gibson, L. R. & Mitchell, H. M. (2008). *Introduction to Counseling and Guidance*. (7th ed.). New Jersey: Pearson.
- Muchado, J. A. (2003). “An Investigation of the Perceived Need for School Counseling Service in Primary and Secondary Schools in Botswana.” *Dissertation Abstracts International*. 63(8). (February 2003): 2800 A
- Sharma, R. N. & Sharma, R. A. (2004). *Guidance and Counseling in India*. New Delhi: Atlantic Publishers.